

SODBA KERŽINA KUKOVEC ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

(Pritožba št. 75574/01)

SODBA

STRASBOURG

1. junij 2006

Ta sodba bo postala dokončna pod pogoji iz drugega odstavka 44. člena Konvencije. Mogoče je, da bo na njej opravljena uredniška redakcija.

V zadevi Keržina-Kukovec proti Republiki Sloveniji

je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretja sekcija) v senatu, ki so ga sestavljali:

gospod J. **Hedigan**, predsednik senata,

gospod B.M. **Zupančič**,

gospod L. **Caflisch**,

gospod V. **Zagrebelsky**,

gospod E. **Myjer**,

gospod **David Thór Björgvinsson**,

gospa I. **Ziemele**, sodniki

in gospod V. **Berger**, sodni tajnik,

po posvetovanju za zaprtimi vrati 11. maja 2006

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 75574/01) proti Republiki Sloveniji, ki jo je pri Sodišču na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija) 14. februarja 2000 vložila slovenska državljanka Sonja Keržina-Kukovec (pritožnica).

2. Slovensko vlado (v nadaljevanju: Vlada) je zastopal njen zastopnik gospod L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnica je na podlagi prvega odstavka 6. člena Konvencije zatrjevala, da je bilo trajanje postopka pred domačim sodiščem, v katerem je bila udeležena kot

stranka, predolgo.

4. Dne 23. septembra 2003 je Sodišče odločilo, da o pritožbi glede dolgega trajanja postopka obvesti Vlado. V skladu s tretjim odstavkom 29. člena Konvencije je odločilo, da hkrati odloči o dopustnosti pritožbe in o utemeljenosti zadeve.

DEJSTVA

5. Pritožnica je bila rojena leta 1953 in živi v Rušah.

6. Dne 15. januarja 1992 je pritožnica vložila zahtevo za denacionalizacijo pri Občini Ruše in zahtevala vrnitev premoženja, katerega lastnica je bila pred tem njena stara mati.

17. aprila 1992 je občina posredovala pritožničin zahtevek Temeljnemu sodišču v Mariboru, Enoti v Mariboru. Sodišče je njen zahtevek dvakrat zavrglo in se izreklo za nepristojno za odločanje v zadevi. Vendar pa sta bila oba sklepa po pritožbi razveljavljena in je v nadaljevanju zadevo obravnavalo preimenovano Okrajno sodišče v Mariboru.

28. junija 1994 je za Slovenijo začela veljati Konvencija.

Noben od štirih narokov za glavno obravnavo med 8. decembrom 1994 in 27. majem 1999 ni bil preložen na pritožničin predlog.

Dne 5. maja 2000 je sodišče izdalo sodbo, s katero je zavrnilo pritožničin zahtevek.

7. Dne 23. maja 2000 se je pritožnica pritožila na Višje sodišče v Mariboru.

Dne 26. septembra 2000 je sodišče ugodilo njeni pritožbi in vrnilo zadevo sodišču prve stopnje v novo sojenje.

8. Dne 13. novembra 2001 je sodišče prve stopnje opravilo obravnavo.

Dne 5. julija 2002 je sodišče ugotovilo, da obstaja podlaga za denacionalizacijski postopek, odločitev o obliki in načinu vrnitve pa je pridržalo do pravnomočnosti sklepa o podlagi.

9. Prvotožena stranka (Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov, ki ga je zastopalo Državno pravobranilstvo) je 19. julija 2002 vložila pritožbo zoper sklep na Višje sodišče v Mariboru, 23. avgusta 2002 pa je to storila tudi drugotožena stranka (Agrarna skupnost Selnica ob Dravi).

Dne 22. oktobra 2002 je sodišče ugodilo pritožbama in vrnilo zadevo sodišču prve stopnje v novo sojenje pred novim sodnikom.

10. Med 12. novembrom 2003 in 7. novembrom 2005 je Okrajno sodišče v Mariboru opravilo štiri obravnave. Obravnava, razpisana za 2. marec 2005, je bila preklicana na predlog pritožnice.

Med postopkom je sodišče določilo dva sodna izvedenca za ocenitev spornega premoženja.

Med 24. januarjem in 9. februarjem 2005 je pritožnica vložila tri pisne vloge, v katerih je izrazila nestrinjanje z ocenjenimi stroški za eno od izvedenskih mnenj.

Dne 9. novembra 2005 je pritožnica vložila pripravljalno vlogo.

Postopek še ni končan.

11. Med postopkom je pritožnica vložila tri nadzorstvene pritožbe pri predsedniku Okrajnega sodišča v Mariboru in naslovila tri peticije na varuha človekovih pravic, v katerih se je pritoževala zaradi dolgega trajanja denacionalizacijskega postopka.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA KONVENCIJE

12. Pritožnica se je pritožila zaradi nerazumno dolgega trajanja postopka. Sklicevala se je na prvi odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče.«

A. Dopustnost

13. Vlada se je sklicevala na to, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.

14. Pritožnica je izpodbijala to navedbo in trdila, da domača pravna sredstva niso učinkovita.

15. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevam *Belinger in Lukenda (Belinger v. Slovenija)* (odl.), št. 42320/98, 2. oktober 2001, in *Lukenda v. Slovenija*, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V teh zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanju domačih pravnih sredstev, saj je ugotovilo, da pravna sredstva, ki jih je pritožnik imel na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče opozarja na ugotovitve v zadevi *Lukenda*, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitega delovanja sodnega sistema.

16. Kar zadeva obravnavano zadevo, Sodišče ugotavlja, da Vlada ni predložila nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi moralo Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.

17. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena Konvencije. Prav tako ni nedopustna iz katerih koli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B. Utemeljenost zadeve

18. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, se je začelo 28. junija 1994, na dan, ko je začela za Slovenijo veljati Konvencija, in se še ni končalo. Upoštevano obdobje je torej trajalo več kot enajst let in devet mesecev na dveh stopnjah sojenja. Vendar pa je zaradi vrnitve v ponovno odločanje bila zadeva obravnavana na petih stopnjah.

Za oceno razumnosti trajanja zadevnega obdobja Sodišče upošteva stanje postopka na dan 28. junij 1994 (gl. med drugim *Humen v. Poljska* [GC], št. 26614/95, odstavek 59, 15. oktober 1999). Posledično sodišče ugotavlja, da je bil sklep v zadevi po pritožbi že dvakrat razveljavljen pred tem datumom.

19. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika (gl. med drugim *Frydlender v. Francija* [GC], št. 30979/96,

odstavka 43, ESČP 2000-VII).

20. Sodišče ugotavlja, da je do poglavitnega zastoja v obravnavani zadevi prišlo ob prvi obravnavi na Okrajnem sodišču v Mariboru, ki je glede na časovno pristojnost tega sodišča trajala pet let in deset mesecev. Nadalje Sodišče ugotavlja, da je vzrok za dolgo celotno trajanje, ki je preseglo enajst let, tudi v ponavljajočem se ponovnem obravnavanju zadeve (glej, npr., *Wierciszewska v. Poljska*, št. 41431/98, odstavek 46, 25. november 2003).

21. Po proučitvi vsega predloženega gradiva in v skladu s sodno prakso Sodišče ocenjuje, da je bilo trajanje postopka v obravnavani zadevi predolgo in ni izpolnilo zahteve po sojenju v razumnem roku.

Prišlo je torej do kršitve prvega odstavka 6. člena.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

22. 41. člen Konvencije določa:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

A. Škoda

23. Pritožnica je zahtevala približno 100.000 EUR (eurov) za premoženjsko in nepremoženjsko škodo.

24. Vlada je zahtevku oporekala.

25. Sodišče zavrača pritožničin zahtevek v zvezi s premoženjsko škodo. Po drugi strani ocenjuje, da je pritožnica gotovo utrpela nepremoženjsko škodo. Po prostem preudarku ji po tej postavki Sodišče prisoja 4.000 EUR (eurov).

B. Stroški

26. Pritožnica je zahtevala tudi povračilo stroškov v domačem postopku in pred Sodiščem, vendar svojega zahtevka ni specificirala.

27. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov le, če dokaže, da so dejansko nastali, da so bili potrebni in da so razumno visoki. V obravnavani zadevi ob upoštevanju podatkov, s katerimi razpolaga, in gornjih meril Sodišče zavrača zahtevek za povračilo stroškov v domačem postopku in ocenjuje, da je pritožnici, ki je ni zastopal odvetnik, razumno prisoditi znesek 150 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

28. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, zvišani za tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

5. *razglaša*, da je pritožba dopustna;

6. *razsoja*, da je prišlo do kršitve prvega odstavka 6. člena Konvencije;

7. *razsoja*:

a) da mora tožena država pritožnici v treh mesecih od dne, ko postane po drugem odstavku 44. člena Konvencije sodba dokončna, plačati 4.000 EUR (štiri tisoč eurov) za nepremoženjsko škodo in 150 EUR (sto petdeset eurov) za stroške postopka, zvišano za morebitni davek;

b) da se po izteku navedenih treh mesecev do plačila obračunajo na navedene zneske

linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji posojilne obrestne mere Evropske centralne

banke, zvišani za tri odstotne točke;

8. *zavrne* v preostalem delu pritožničin zahtevek po pravičnem zadoščenju.

Sodba je napisana v angleščini in pisno notificirana 1. junija 2006 v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Vincent Berger John Hedigan

sodni tajnik predsednik senata